

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

FILMOVÁ A TELEVIZNÍ FAKULTA

Filmové, televizní a fotografické umění a nová média

Animovaná tvorba

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**ANASTÁZIE – JAK ZTVÁRNIT TRAGICKOU
HISTORICKOU UDÁLOST SKRZ RODINNÝ
ANIMOVANÝ FILM**

Daniela Hýbnerová

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Eliška Děcká, Ph.D.

Oponent práce: Michael Carrington

Datum obhajoby: 21. 9. 2021

Přidělovaný akademický titul: BcA.

Praha, 2021

ACADEMY OF PERFORMING ARTS IN PRAGUE

FILM AND TELEVISION FACULTY

Film, Television, Photography, and New Media

Animation Film

BACHELOR'S THESIS

**ANASTASIA – HOW TO PORTRAY A TRAGIC
HISTORICAL EVENT THROUGH AN ANIMATED
FAMILY FILM**

Daniela Hýbnerová

Thesis adviser: Mgr. et Mgr. Eliška Děcká, Ph.D.

Examiner: Michael Carrington

Date of Defence: 21. 9. 2021

Academic title to be assigned: BcA.

Prague, 2021

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

ANASTÁZIE – JAK ZTVÁRNIT TRAGICKOU HISTORICKOU UDÁLOST SKRZ
RODINNÝ ANIMOVANÝ FILM

vypracoval(a) samostatně pod odborným vedením vedoucího práce a s použitím uvedené literatury a pramenů.

Praha, dne

Podpis

Upozornění

Využití a společenské uplatnění výsledků diplomové práce, nebo jakékoliv nakládání s nimi je možné pouze na základě licenční smlouvy tj. souhlasu autora a AMU v Praze.

Ráda bych poděkovala Mgr. et Mgr. Elišce Děcké, Ph.D. za vstřícnost a cenné rady při odborném vedení této bakalářské práce. Také bych chtěla poděkovat Lucii Stehlíkové za psychickou podporu.

Abstrakt v ČJ:

Práce se zabývá porovnáváním filmových zpracování historické události vyvraždění carské rodiny Romanovců na příkladu hraného filmu Anastázie z roku 1956 a animovaného filmu Anastázie z roku 1997. Dále zkoumá, jaká pravidla musí film splňovat, aby mohl fungovat jako rodinný celovečerní film. Práce se také zabývá rozdílným portrétováním ženských hrdinek jak ve zkoumaných filmech, tak napříč filmy z produkce studia Disney.

Klíčová slova: žánr, animovaný film, rodinný film, Anastázie, Romanovci

Abstrakt v AJ:

The thesis deals with the comparison of film adaptations of historical events surrounding the murder of the tsarist Romanov family on the example of the live-action film Anastasia (1956) and the animated film Anastasia (1997). It further examines what rules a film must follow in order to be considered a family feature film. The thesis also explores the different portrayals of female protagonists both in the studied films and throughout the films produced by the Disney studio.

Key words: genre, animated film, family film, Anastasia, Romanov

Obsah

ÚVOD 1

1. Romanovci a jejich osud 1

- 1.1. Velkokněžna Anastázie Nikolajevna Ruská 2

2. Filmová zpracování 3

- 2.1. Pád dynastie Romanovců 4
- 2.2. Celovečerní hraný film Anastázia 5
- 2.3. Celovečerní animovaný film Anastázie 6
- 2.4. Porovnání hrané a animované adaptace 6
- 2.5. Reálné a fiktivní postavy v animované verzi 7

3. Typické znaky žánru celovečerního animovaného rodinného filmu 9

- 3.1. Zvíře 11
- 3.2. Romantická linka děje 13
- 3.3. Písně 14
- 3.4. Výtvarné zpracování 17
- 3.5. Odlišnost Anastázie od tehdejší Walt Disney produkce 21

4. Závěr 24

5. Seznam použitých pramenů a literatury 25

6. Seznam použitých obrázků 29

ÚVOD

Animovaná tvorba provází lidstvo od samých prvopočátků filmu a s vývojem technologií se stává stále rozmanitější.

Ve své písemné bakalářské práci analyzuji rozdíl mezi hranou¹ (1956) a animovanou verzí filmu² (1997) *Anastázie* inspirující se historickou událostí ruského impéria – vyvraždění carské rodiny Romanovců, konkrétně spekulací ohledně možného přežití nejmladší dcery Mikuláše II., Anastázie. Zaměřuji se na způsob, jakým je portrétovaná jak hlavní hrdinka, tak vedlejší postavy v obou filmových adaptacích. Porovnávám také použití reálných a fiktivních postav v animované verzi.

Žánr celovečerního animovaného rodinného filmu má svá pravidla. Skrz odborné zdroje zjišťuji, jaké specifikace musí být použity a jakým způsobem musí být film ztvárněn, aby i takto tragický příběh mohl fungovat jako rodinná pohádka. Nakonec se zaměřuji na odlišnost animovaného filmu *Anastázie* od tehdejší produkce studia Disney, převážně zkoumám rozdíl mezi charaktery Anastázie a disneyovských princezen z té doby.

1. Romanovci a jejich osud

Carská dynastie Romanovců vládla v Rusku od roku 1613 po další tři staletí až do revoluce roku 1917. Za vlády Petra Velikého a poté Kateřiny II. Veliké se z Ruska stala Evropská velmoc.³

„Mikuláš II. byl poslední ruský car, panoval v letech 1868–1918. V prvních dvou letech jeho vlády probíhal spor Japonska a Číny o Koreu; Mikuláš stál na čínské straně – stejně jako Německo a Francie. V ruských vztazích s Japonskem proto vzrůstalo napětí. Nakonec přerostlo až v Rusko-Japonskou válku (1904–05). Ruská porážka i carův autokratický postup v domácí politice vyvolaly Ruskou revoluci r. 1905.“⁴

¹ *Anastasia* [film]. Režie Anatole Litvak. USA: 20th Century Fox, 1956.

² *Anastasia* [film]. Režie Don Bluth, Gary Goldman. USA: 20th Century Fox, 1997.

³ Rodinná encyklopedie světových dějin: jména, data a události, které utvářely náš svět. Praha: Reader's Digest Výběr, 2000. ISBN 80-86196-19-4, s. 388n.

⁴ *Tamtéž.*, s. 388.

V roce 1914 Rusko vstoupilo do první světové války na podporu Srbů a jejich francouzských a britských spojenců. Pro ruské impérium se toto zapojení do války brzy ukázalo jako katastrofické. Z vojenského hlediska se císařské Rusko nemohlo rovnat s průmyslovým Německem a ruské ztráty byly větší než ty, které utrpěl jakýkoliv národ v jakékoliv předchozí válce. Jak rostla inflace, Rusko trápil nedostatek potravin a pohonných hmot a ekonomika byla válečnými výdaji beznadějně narušena.

Během ruské revoluce v roce 1917 bolševičtí revolucionáři v čele s Vladimírem Leninem monarchii svrhli a dynastii Romanovců tak ukončili. Car Mikuláš II. A celá jeho rodina (včetně jeho malých dětí) byli popraveni bolševickými jednotkami.⁵

1.1. Velkokněžna Anastázie Nikolajevna Ruská

V následujících letech po masakru carské rodiny Romanovců se začaly objevovat spekulace, zda Anastázie či jiný člen rodiny mohl popravu přežít.

Anastáziin osud byl k těmto dohadům obzvláště náchylný, jelikož se později pravidelně objevovala řada žen, které se za velkokněžnu vydávaly. K nejznámějším z nich patřila Anna Andersonová, která se od počátku 20. let 20. století snažila prokázat, že je oprávněna získat Anastáziino dědictví.⁶

Anna Andersonová se za přeživší dědičku trůnu Romanovců prohlašovala až do své smrti v roce 1984. V roce 1994 byla konečně jednoznačně odhalena jako podvodnice. DNA ze starého vzorku krve ukázal, že DNA Andersonové se nijak nepodobá DNA cara a carevny, jejichž kosti byly objeveny v roce 1991. Anna Andersonová, svým skutečným jménem Franziska Schanzkowska, byla odhalena jako polská zemědělská dělnice. Vědci také během zkoumání vzorků dospěli k závěru, že Anastázie skutečně zemřela roku 1918 – její kosti byly mezi těmi, které byly

⁵ „Romanov Family“ [online]. *history.com*. 21. 9. 2017 [cit. 29. 7. 2021]. Dostupné z: <https://www.history.com/topics/russia/romanov-family>.

⁶ „Anastasia Romanov“ [online]. *biography.com*. 27. 4. 2017 [cit. 29. 7. 2021]. Dostupné z: https://www.biography.com/royalty/anastasia-romanov?li_source=LI&li_medium=m2m-rcw-history.

identifikovány jako carská rodina a blízké služebnictvo v roce 1991.⁷ Uzavřelo se tak téměř 90 let záhad a spekulací.

2. Filmová zpracování

Spekulace nad možným záhadným útekem velkokněžny Anastázie se staly předlohou pro nejednu uměleckou adaptaci. Francouzská hra Anastázie napsaná francouzskou dramatičkou a scénáristkou Marcelle Maurette, která čerpala právě z této oné nejasné události, byla poprvé uvedena v roce 1954.⁸ Na základě této hry se následně objevilo i filmové zpracování z roku 1956⁹, v níž vystupuje Ingrid Bergman v hlavní roli Anastázie a za jejíž herecký výkon získala Oscara.¹⁰ V roce 1997 pak do kin přišel i animovaný snímek Anastázie¹¹, který stejné téma zpracoval do podoby pohádkové muzikálové romance.

Nezanedbatelným dílem související s carskou rodinou Romanovců je i dokument Pád dynastie Romanovců vytvořený z archivních záběrů režisérkou a střihačkou Esfir Shub z roku 1927¹².

V následujících kapitolách se podrobně zaměřím na analýzu a porovnání dvou filmových zpracování. Pro tento účel jsem zvolila právě hraný snímek Anastázie z roku 1956 režiséra Anatole Litvaka a animovanou verzi Anastázie z roku 1997 režisérů Dona Blutha a Gary Goldmana. Obě adaptace čerpají z oné spekulace, že velkokněžna Anastázie útok v paláci přežila.

⁷ „Anastasia: The Mystery Resolved“ [online]. *washingtonpost.com*. 6. 10. 1994 [cit. 29. 7. 2021]. Dostupné z: <https://www.washingtonpost.com/archive/lifestyle/1994/10/06/anastasia-the-mystery-resolved/f208f264-a141-4f54-8354-934a3005f091/>.

⁸ Marcelle Maurette. *Anastasia: A Play in Three Acts* [divadelní inscenace]. London, 1954.

⁹ A. Litvak. *Anastasia*.

¹⁰ „Anastasia Russian grand duchess“ [online]. *britannica.com*. 20. 7. 1998 [cit. 29. 7. 2021]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Anastasia-Russian-grand-duchess>.

¹¹ D. Bluth, G. Goldman. *Anastasia*.

¹² *The Fall of the Romanov Dynasty* [film]. Režie Esfir Shub. Russia: Sovkino, 1927.

2.1. Pád dynastie Romanovců

Na počátku 20. let započala Esfir Shub, režisérka a střihačka státní filmové komise Goskino, dlouhou studii předrevoluční historie Ruska. Pátrala po filmových materiálech a našla je ve všech odlehlých koutech Sovětského svazu. Objevila i unikátní záběry natočené filmovým štábem samotného cara. Pád dynastie Romanovců dokončený v roce 1927 je velmi podrobnou a politicky motivovanou kompilací záběrů skrz které Esfir Shub rekonstruuje léta 1912–1917, kdy ruský car a aristokracie uvolnili cestu ruské revoluci a příchodu Lenina. Tento dokument je první částí trilogie, kterou později doplnila *Velká cesta*¹³ (1927) a *Lev Tolstoj a Rusko Nikolaje II.*¹⁴ (1928). Historické záběry jsou provázány mezititulky, ze kterých je patrná autorky loajalita k novým vůdcům, nicméně přesto poskytují fascinující přehled o rozložení sil během první světové války.¹⁵

Obr. 1-2. *The Fall of the Romanov Dynasty* [film]. Režie Esfir Shub. Russia: Sovkino, 1927, záběry z filmu

Shub lpěla na historických neinscenovaných záběrech, protože inscenované ztvárnění historických událostí by nevyhnutelně vedlo ke zkreslení. Neutrální nebo dokonce promonarchistické záběry (jako například *Carská kronika*) se díky použití montáže a mezititulků staly tvrdou bolševickou propagandou. Po oficiálním promítání 11. března 1927 byl Pád dynastie Romanovců příznivě přijat jak bolševickými vůdci, tak kulturními elitami.

¹³ *Velikij put'* [film]. Režie Esfir Shub. Russia: Sovkino, 1927.

¹⁴ *Rossija Nikolaja II i Lev Tolstoj* [film]. Režie Esfir Shub. Russia: Sovkino, 1928.

¹⁵ „The Fall of the Romanov Dynasty“ [online]. *idfa.nl*. Dostupné z: <https://www.idfa.nl/en/film/25c94ae7-18e6-44be-b7a4-378ce680efd9/the-fall-of-the-romanov-dynasty>.

Film zajistil Esfir Shub pověst filmové režisérky, stala se průkopnicí stříhového filmu a první sovětskou dokumentaristkou.¹⁶

2.2. Celovečerní hraný film *Anastázia*

Film *Anastázia* režiséra Anatole Litvaka z roku 1956 je celovečerní hrané drama, v hlavních rolích s Ingrid Bergman a Yulem Brynnerem. Dílo vychází z populární broadwayské hry francouzské dramatičky a scénáristky Marcelle Maurette.

Děj se odvíjí od počínání generála Bounineho a jeho skupiny spiklenců. Ti se v Paříži snaží najít dívku, která by dokázala zahrát ztracenou velkokněžnu Anastázii, dceru cara Mikuláše II. a mohla jim tak pomoci získat 10 milionů eur uložených v Anglii pro carskou rodinu. Bounine zachrání zchudlou a bezmocnou dívku před sebevraždou a pak ji přísně připravuje na roli *Anastázie*. Dívka se nejprve odmítá rozpomínat na svou minulost, nakonec se jí ale začnou vracet královské způsoby i vzpomínky.¹⁷

Obr. 3. *Anastasia* [film]. Režie Anatole Litvak. USA: 20th Century Fox, 1956, záběr z filmu

¹⁶ „Compiling History for Masses: The Fall of the Romanov Dynasty“ [online]. *sensesofcinema.com*. 2017 [cit. 1. 8. 2021]. Dostupné z: <https://www.sensesofcinema.com/2017/soviet-cinema/1927-the-fall-of-the-romanov-dynasty-esfir-shub/>.

¹⁷ „Anastasia“ [online]. *variety.com*. 31. 12. 1955 [cit. 1. 8. 2021]. Dostupné z: <https://variety.com/1955/film/reviews/anastasia-1200418107/>.

2.3. Celovečerní animovaný film Anastázie

Celovečerní animovaný rodinný film *Anastázie* byl do kin uveden 21. listopadu 1997 a celosvětově vydělal přibližně 140 milionů dolarů.¹⁸ Snímek je dílem režisérů Gary Goldmana a Dona Blutha ze studia 20th Century Fox.

Vychází z hraného zpracování režiséra Anatole Litvaka z roku 1956 s Ingrid Bergman v hlavní roli *Anastázie*. Jelikož je toto zpracování mířeno na rodinné publikum, přizpůsobuje se tomu jak příběh, tak vizuální zpracování. Zlo je zde ztvárněno ďábelským černokněžníkem Rasputinem, který uvalil na carskou rodinu kletbu, jež nebyla díky *Anastáziině* útěku naplněna. Rasputin se pomocí démonů a temné magie snaží mladou ženu najít a zničit, aby jeho pomsta za dávné vyhnanství byla odčiněna. Stejně jako v hrané verzi se i zde *Anastázie* v Paříži setkává se svou babičkou, vdovou carevnou Marií, aby jí dokázala svou pravou identitu a byla přijata zpět do rodiny.

Obr. 4. *Anastasia* [film]. Režie Don Bluth, Gary Goldman. USA: 20th Century Fox, 1997, záběr z filmu

2.4. Porovnání hrané a animované adaptace

Ačkoliv jsou hraná i animovaná verze obě založené na jedné a téže historické události, každá je pojata ve zcela odlišném žánru i způsobu zpracování. *Anastázie* z roku 1956 je hrané drama, *Anastázie* z roku 1997 ručně kreslený animovaný muzikálový rodinný film.

¹⁸ „Don Bluth and Gary Goldman’s ‘Anastasia’ Is 20 Years Old Today” [online]. *cartoonbrew.com*. 21. 11. 2017 [cit. 1. 8. 2021]. Dostupné z: <https://www.cartoonbrew.com/classic/don-bluth-gary-goldmans-anastasia-20-years-old-today-154858.html>.

Obě adaptace zakládají na Anastáziině ztrátě paměti a hrdinka si tím pádem není zcela jistá kdo je a odkud pochází. Odlišuje se však samotné portrétování postav, především samotné Anastázie.

Postava Anastázie v podání Ingrid Bergmann v hrané verzi z roku 1956 působí bezmocně, sama zmateně bloumá po nočních ulicích Paříže a plná zoufalství se nakonec chce vrhnout do řeky a ukončit tak své trápení. Zachrání ji ale generál Bounine s vidinou dosažení tučné odměny, jelikož se domnívá, že našel ztracenou ruskou velkokněžnu. Nicméně se k ženě chová neuctivě, pokřikuje na ni a v konverzaci s ostatními spolupracovníky o ni mluví, jakoby vůbec nebyla v místnosti přítomna. Anastázie sice Bouninovi nejprve odporuje, protože nechce být součástí jeho plánu učít se způsobům hodné carevny, její odmítavý křik se však silně mísí se zoufalstvím a nakonec přejde do pláče.

Anastáziin postoj v animované verzi z roku 1997 se výrazně liší – nenechá si všechno líbit, stojí si za svým názorem a pokud přijde na konflikty a hádky, odporuje, dokud s Dimitrim nedojdou ke kompromisu. Když zjistila, že jí Dimitri chtěl pouze využít k získání peněz, udeřila mu i facku. Než muže potká, sama odhodlaně putuje vstříc budoucnosti, ve které chce najít nejen svou identitu, ale i domov, o který přišla a na který si nemůže vzpomenout. Cílevědomě objevuje město a zkoumá i tmavý uzamčený palác, aby tam našla nějaké vodítko o svém domovu.

Podvodník Dimitri v animované verzi se stejně jako generál Bounine v hrané verzi stal Anastaziným společníkem na cestě do Paříže za účelem nabytí bohatství, jeho chování se však od generála dost odlišuje. Dimitri je na ženu milý a respektuje ji.

Je však potřeba zmínit, že rozdíl v portrétování hlavní hrdinky je dán i dobou, ve které byly oba snímky natočeny. V 50. letech 20. století byly ženy ve filmech obecně znázorňované více pasivně, než tomu bylo v letech 90.

2.5. Reálné a fiktivní postavy v animované verzi

Film jako dramatická forma umění pracuje se stavbou napětí. Příběh by měl být pro diváka atraktivní. Ať už je příběh založen na skutečné

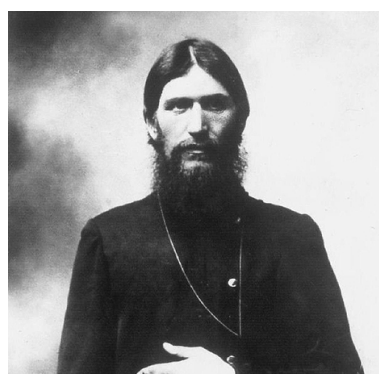
události nebo pracuje s fikcí, musí se správně dramaticky vystavět všechny složky příběhu, od expozici po katastrofu.¹⁹

Aby byl animovaný film *Anastázie* funkční příběhově, musel se přizpůsobit žánru rodinného filmu jak děj, tak postavy. O žánru rodinného filmu a jeho typických prvcích se budu zmiňovat v následujících kapitolách.

Zápornou postavou je černokněžník Rasputin, který na cara Mikuláše II. a jeho rodinu uvrhl kletbu kvůli svým dávným nesporným. Následkem toho propukla v Rusku revoluce a car i jeho rodina byli zavražděni. Podařilo se uniknout akorát malé Anastázii, která byla důvodem, že Rasputinova kletba nebyla zcela naplněna. Černokněžník se tak musí vydat poslední z rodu Romanovců najít a kletbu naplnit.

Skutečný Rasputin byl známý především jako mystický poradce a léčitel vírou na dvoře cara Mikuláše II. Když Rusko vstoupilo do první světové války, Rasputin předpověděl, že zemi postihne pohroma. Mikuláš II. se v roce 1915 ujal velení ruské armády a carevna Alexandra převzala odpovědnost za vnitřní politiku. Vždy byla Rasputinovou obhájkyň a odvolávala ministry, kteří byli vůči „šílenému mnichovi“ podezřívaví, ačkoliv se jí snažili před Rasputinovým nepatřičným vlivem chránit. V roce 1916 byl Rasputin otráven kyanidem a zastřelen.²⁰

Ve skutečnosti však ruská revoluce v roce 1917 propukla jako vyvrcholení dlouho trvajících nepokojů v čele s komunistickým revolucionářem Vladimírem Iljičem Leninem. Vlady se chopili bolševici a třísetletá monarchie Romanovců tak byla ukončena.²¹

Obr. 5-6. Vlevo; *Anastasia* [film]. Režie Don Bluth, Gary Goldman. USA: 20th Century Fox, 1997, záběr z filmu. Vpravo; Grigori Yefimovich Rasputin

¹⁹ KUBÍČEK, Jiří. *Úvod do estetiky animace*. Praha: Akademie múzických umění v Praze, Filmová a televizní fakulta, Katedra animované tvorby, 2004. ISBN isbn80-7331-019-8.

²⁰ „Rasputin“ [online]. *biography.com*. 27. 4. 2017 [cit. 10. 8. 2021]. Dostupné z: <https://www.biography.com/political-figure/rasputin>.

²¹ „Lenin: Cesta k moci“ [online]. *ceskatelevize.cz*. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11900794557-lenin-cesta-k-moci/21738256385/>.

Do příběhu byly zasazené i zcela fiktivní postavy. Příkladem jsou toho jedni z hlavních postav – mladík Dimitri a jeho společník Vladimír, kteří hledají vhodnou adeptku, jež by se hrála roli Anastázie. Během putování do Paříže se do sebe Dimitri a Anastázie zamilují. Vladimír je starší než jeho kolega a svým starostlivým chováním působí spíše jako jeho rodič nebo opatrovník. Tento dojem ještě více roste, když Vladimír učí Dimitriho a Anastázii tančit valčík a sleduje, jak v sobě mladý pár vzájemně nachází zalíbení. Vladimír zpívá starostlivé verše o tom, jak se z komplikované situace založené na lži dostat. Anastázie totiž nemá nejmenší tušení, že oba muži jsou podvodníci, co se snažili najít co nejdělejší dívku, která by mohla působit jako Anastázie a dostali by tak tučnou odměnu za její nalezení.

3. Typické znaky žánru celovečerního animovaného rodinného filmu

Pojem žánr popsal filmový teoretik Lukáš Gregor: „*Žánr lze definovat jako víceméně stálý soubor formálních a obsahových prvků existujících v rámci uměleckého – v našem případě filmového – díla. Žánr má konvenční podobu, jež je výsledkem nepřímé dohody mezi divákem a filmovými tvůrci. Divákovi je předkládán tvar, jehož vlastnosti může na základě své předchozí zkušenosti očekávat.*“²² Zjednodušeně by se pojem žánr mohl chápat jako zařazení filmového díla, na jehož základě ve spojení s diváckou zkušeností vznikne vymezení (ať už v příběhu či vizuální formě) co může divák od filmu očekávat. Není to tedy založeno na oficiální tezi teoretiků, ale na diváckém očekávání a jestli bylo naplněno.²³

Co se týče jednotlivých žánrů, každý má svá určitá estetická specifika, podle kterých je film rozpoznáván a zařazován. Například ve westernu může divák čekat divoký západ USA, prostředí rančů a saloonů zasazených do ikonického westernového městečka. Objevují se zde kovbojové, bandité a indiáni v divokých přestřelkách či klasických duelech dvou mužů tasící zbraň.

²² „Filmové žánry – definice, typy, příklady“ [online]. 25fps.cz. 25. 4. 2007 [cit. 1. 8. 2021]. Dostupné z: http://25fps.cz/2007/filmove-zanry-%E2%80%93-definice-typy-priklady/#_ftn1.

²³ GREGOR, Lukáš. „*Rodinný film jako žánr*“. Homo Felix, 2011.

„Rozeznáváme tyto základní filmové žánry: komedie, muzikál, pohádka, drama, melodrama, kriminální film, detektivka, western, akční film, dobrodružný film, katastrofický film, thriller, horor, sci-fi, fantasy, historický film, retrofilm, válečný film, životopisný film. V 60. letech dochází k razantnímu nastartování proměny žánrů, jejich dalšímu větvení a vzájemnému míšení. Díky těmto procesům postupně vznikají různorodé vedlejší či hybridní útvary a subžánry.“²⁴

Rodinný film je jakési uskupení několika kategorií dohromady, není to samostatná a jednotná forma filmového díla jako například výše zmiňovaný western, ovšem do kategorie rodinného filmu se může řadit pohádka, považovaná jako samostatný žánr.

Rodinný film může obsahovat různé humorné situace nebo narážky mířící na dospělého diváka, nicméně cílová skupina jsou především děti. V posledních letech nejvíce pohádek pro děti přichází ze studia Pixar (ToyStory: Příběh hraček²⁵, Život brouka²⁶), nicméně pozadu nezůstává ani studio DreamWorks (Shrek²⁷, Kung Fu Panda²⁸) či Disney (Na vlásku²⁹, Ledové království³⁰). Jak již bylo zmíněno, rodinný film je spojený z více kategorií a může se i prolínat s prvky či znaky jiných žánrů. Uvedu zde pár příkladů. Harry Potter a Kámen mudrců³¹ se odehrává v kouzelnické škole, kde se mladý čaroděj musí utkat s nejhorším černokněžníkem všech dob. Film je určený pro dětské publikum, zároveň ale nese motivy žánru fantasy. ³² Starostlivý otec Marlin ve filmu Hledá se Nemo³³ putuje přes celý oceán, aby zachránil svého syna Nema a setkáváme se zde se stopy

²⁴ „Filmové žánry – definice, typy, příklady“ [online]. 25fps.cz. 25. 4. 2007 [cit. 1. 8. 2021]. Dostupné z: http://25fps.cz/2007/filmove-zanry-%E2%80%93-definice-typy-priklady/#_ftn1.

²⁵ Toy Story [film]. Režie John Lasseter. USA: Pixar, 1994.

²⁶ Bug's Life [film]. Režie John Lasseter. USA: Pixar, 1998.

²⁷ Shrek [film]. Režie Vicky Jenson, Andrew Adamson. USA: Dream Works, 2001.

²⁸ Kung Fu Panda [film]. Režie John Stevenson, Mark Osborne. USA: Dream Works, 2008.

²⁹ Tangled [film]. Režie Byron Howard, Nathan Greno. USA: Walt Disney, 2010.

³⁰ Frozen [film]. Režie Jennifer Lee, Chris Buck. USA: Walt Disney, 2013.

³¹ Harry Potter and the Philosopher's Stone [film]. Režie Chris Columbus. USA: Warner Bros., 2001.

³² „Filmové žánry – definice, typy, příklady“ [online]. 25fps.cz. 25. 4. 2007 [cit. 1. 8. 2021]. Dostupné z: http://25fps.cz/2007/filmove-zanry-%E2%80%93-definice-typy-priklady/#_ftn1.

³³ Finding Nemo [film]. Režie Andrew Stanton. USA: Pixar, 2004.

roadmovie. Film Kung Fu Panda³⁴ je zasazen do prostředí starověké Číny, která je spojená s filmy kung-fu.

Celovečerní animovaný film Anastázie obsahuje specifické body, díky kterým může bezpečně fungovat jako rodinný film pro děti, byť je založen na kruté události začátku minulého století. Studio Walt Disney využívá v tomto žánru stále stejná (a ověřená) pravidla, což je nejspíš i důvod, proč je film Anastázie mylně s tímto studiem spojován. Pochází totiž ze studia 20th Century Fox. Ale o těchto bodech se budu zmiňovat v pozdějších kapitolách.

Typický žánr celovečerního animovaného rodinného filmu obsahuje především písně, které zní skrz celý film. Dalším charakteristickým prvkem je roztomilé zvíře, jež stojí po boku hlavní postavy a společně putují za jejím hlavním cílem. Hlavní příběhovou linku děje doplňuje i romantická rovina děje a nejvýraznější prvek, který je rozpoznatelný na první pohled je pochopitelně výtvarné zpracování.

3.1. Zvíře

Jak dokládá výzkum britské teoretičky Rebeccy Stanton, studio Walt Disney v letech 1937-2016 ve svých filmech vždy zahrnoval zvířata. Zároveň ale ne v každém filmu Walt Disney z tohoto období vystupují v hlavní roli lidské postavy. Jedním z příkladů jsou celovečerní animované filmy Lví král³⁵ (1994) nebo Dinosaur³⁶ (2000), kde se vyskytují pouze zvířecí charaktery a žádní lidé.³⁷

Zvířata v animovaných filmech nicméně mají enormní vliv na diváky a reálný svět, ať už v pozitivním či negativním pohledu. *„Například snímek Bambi ve čtyřicátých letech výrazně změnil přístup k lovu divoké zvěře, který se najednou stal společensky problematický až zavrženíhodný. Statistiky jasně prokázaly pokles zabitých zvířat ve Spojených státech*

³⁴ J. Stevenson, M. Osborne. *Kung Fu Panda*.

³⁵ *The Lion King* [film]. Režie Rob Minkoff, Roger Allers. USA: Walt Disney, 1994.

³⁶ *Dinosaur* [film]. Režie Eric Leighton, Ralph Zondag. USA: Walt Disney, 2000.

³⁷ „Animals, Animation, and Academia.“ [online]. *blog.animationstudies.org*. 15. 6. 2020 [cit. 28. 6. 2021]. Dostupné z: <http://blog.animationstudies.org/?p=3587>.

v letech následujících po premiéře filmu. Existuje pro to dokonce i speciální termín 'Bambiho efekt'.³⁸

Podobný následek měl i animovaný celovečerní film 101 dalmatinů³⁹ (1961), který měl vliv na snížení prodejů pravých kožešin. Na druhou stranu právě na tomto filmu si můžeme poukázat i na negativní dopad animovaného filmu na reálný svět, a to zvýšením prodeje dalmatinů. Mnoho lidí si po shlédnutí a prvotním okouzlení pořizovali právě dalmatiny, kteří pak často končili v útulcích. Zvířata často také trpěla různými zdravotními problémy kvůli šlechtění, jež bylo poháněno vysokou poptávkou po tomto psím plemeni. Stejného problému se obávali i tvůrci animovaného seriálu Phineas a Ferb⁴⁰. Aby dětské diváky nelákalo prosit rodiče o zakoupení domácího mazlíčka, kterého vidí na obrazovce, rozhodli se dát tvůrci animovaným hrdinům domácího mazlíčka v podobě ptakopyska, kterého není možné běžně zakoupit.⁴¹

V animovaných filmech studia Walta Disney se nejčastěji vyskytují savci, které lze jednoduše antropomorfizovat, neboli polidšťovat. Upravují se jim rysy a mimika, jako je například zvětšování očí pro větší roztomilost. Hlavními hrdiny tak často bývají králíci či psi nebo kočky. Na stejném principu jsou postavena i zvířata v animovaném filmu Anastázie. Zvíře hlavní hrdinky Anastázie je rozpustilý malý pes Punťa (Pooka), kterému velké oči lemují huňatá ofina a dlouhé plandavé uši. Druhým, avšak zcela nenápadným zvířetem je chlupatá kočka, která bydlí spolu s carevnou v Paříži. Stejně jako Punťa má kočka oblé rysy, velké kulaté oči a na krku elegantně zavázanou růžovou mašli. Punťa ani kočka ve filmu nemluví a jsou v příběhu postavena jako reálná zvířata.

Zápornými postavami se často stávají „nepopulární“ zvířecí druhy, mnohdy spojované s různými předsudky – jako například dravé šelmy či krysy.⁴² Zvíře patřící k záporné postavě čaroděje Rasputina je upovídáný holý bílý netopýr Bartok se špičatýma ušima a černýma malýma očima s

³⁸ DĚCKÁ, Eliška. „Nástrahy Disneyho zvířátek“. Cinepur. roč. 30, č. 135, s. 75.

³⁹ *101 Dalmatians* [film]. Režie Hamilton Luske, Wolfgang Reitherman, Clyde Geromini. USA: Walt Disney, 1996.

⁴⁰ *Phineas and Ferb* [TV seriál]. Tvůrci: Dan Povenmire – Jeff „Swampy“ Marsh. USA: ABS. 2007–2015.

⁴¹ „The Real Reason Phineas And Ferb Included A Platypus In The Show“ [online]. *Looper.com*. 14. 4. 2021 [cit. 1. 8. 2021]. Dostupné z: <https://www.looper.com/382515/the-real-reason-phineas-and-ferb-included-a-platypus-in-the-show/>.

⁴² DĚCKÁ, Eliška. „Nástrahy Disneyho zvířátek“. Cinepur. roč. 30, č. 135, s. 75.

růžovým bělmem. Za další příklad záporných zvířecích postav lze označit hmyz vyskytující se v blízkosti Rasputina. Jde o červy a brouky, kteří spolu s Rasputinem zpívají a tančí o pomstě. Nicméně žádné ze těchto „zlých“ zvířat nepotká neblahý osud jako lidského záporného hrdinu. Netopýr Bartok je sice stavěn jako Rasputinova pravá ruka a pomocník v plánování ďábelských lstí, nicméně během celého filmu působí spíše rozpustile přitrouble a na šťastném konci filmu si dokonce najde netopýří slečnu.

Obr. 7-8. *Anastasia* [film]. Režie Don Bluth, Gary Goldman. USA: 20th Century Fox, 1997, záběry z filmu

Hlavní postavy v animovaných filmech většinou mívají své takzvané sekundanty, neboli nejbližšího spolupracovníka. Jsou to obvykle malí mluvící tvorové nebo zvířata, která stojí po boku hlavního hrdiny a doprovázejí je na jejich dobrodružství. Jsou více stylizovaní a mají výraznější gesta než ústřední postava, což, vzhledem k jejich malé velikosti, zvyšuje komičnost. Zároveň také se svým společníkem ne ve všem souhlasí, díky čemuž se naskytují příležitosti k tvorbě různých humorných scének či dialogů. Sekundanti spojují s příběhem nejen hlavního hrdinu, ale i diváky, které často vtahují do děje pomocí monologu.⁴³ Do mluvící role sekundanta je postavený právě již zmiňovaný netopýr Bartok, který má k Rasputinovým plánům vždy co vtipného říci, ať už jsou to souhlasné průpovídky či pochybovačné poznámky.

3.2. Romantická linka děje

Hlavní příběhovou linku děje v animovaných rodinných filmech, kdy se protagonista snaží dosáhnout svého cíle, rámuje téma lásky. Vedle

⁴³ GREGOR, Lukáš. „Typologie a chování postav v animovaných filmech Walt Disney Company. I. díl, Klasická éra a současná 2D produkce“. 1. vyd. Zlín: VerBuM, 2011. 90 s.

hlavního hrdiny se vyskytuje osoba, ve které nachází zalíbení a jejichž láska prostupuje nebo se vyvíjí napříč celým příběhem. V závěru filmu po překonání všech překážek přichází šťastný konec a z dvou postav se stává zamilovaný pár.

Romantická linka děje se drží i v animovaném filmu *Anastázie*. Na začátku filmu se setkáváme s malou Anastázií a její babičkou, kterým pomáhá k útěku kuchtík Dimitri. O několik let později se Dimitri a Anastázie opět setkávají, aniž by jeden druhého z minulosti poznali. Putují spolu do Paříže hledat Anastáziinu babičku a postupně se do sebe zamilovávají. Když nakonec babičku najdou a Anastázie má možnost být opět se svou rodinou, rozhodne se odejít s Dimitrim a žít svůj život po boku muže, kterého miluje.

3.3. Písně

Neodmyslitelnou součástí celovečerního rodinného animovaného filmu jsou písně. V produkci studia Disney se objevují od *Popelky*⁴⁴ (1950) až po *Ledové království*⁴⁵ (2013).

Písně se objevují ve filmu postupně, aby doplňovaly jednotlivé části příběhu. Navazují na samotný děj a skrz zpívaný text divákovi dopomáhají ujasnit problém, který postava řeší. Mohou tedy plnit funkci jakéhosi vodítka pro zdůranění motivů, tužeb či trápení postavy, která píseň zpívá.

Podrobněji se užitím písní ve filmech studia Disney zabíral reportér stanice CBC Vancouver Justin McElroy.⁴⁶ Na svém Twitterovém účtu popsal 18 různých typů písní⁴⁷. Pro obecné pochopení zde však vypíši pouze několik těch nejpoužívanějších. Zároveň se zaměřím pouze na dobu v letech 1988–2000, kterou McElroy popsal jako *Renaissance*. Kategorie Disney písní z tohoto období jsem aplikovala i na písně z filmu *Anastázie* z

⁴⁴ *Cinderella* [film]. Režie Hamilton Luske, Wilfred Jackson, Clyde Geronimi. USA: Walt Disney, 1950.

⁴⁵ J. Lee, Ch. Buck. *Frozen*.

⁴⁶ „Disney Animated Films Contain Exactly 18 Different Types of Song. Discuss.“ [online]. *cartoonbrew.com*. 19. 5. 2020 [cit. 12. 8. 2021]. Dostupné z: <https://www.cartoonbrew.com/music/disney-animated-films-contain-exactly-18-different-types-of-song-discuss-192037.html>.

⁴⁷ MCELROY, Justin. [nobody: me: in the history of disney...] In: Twitter [online]. 18. 5 2020 17:34 [cit. 12. 8. 2021]. Dostupné z: https://twitter.com/j_mcelroy/status/1262406208532516865.

roku 1997. Jsou to kategorie: *This Is The Movie*, *I Want*, *I'm The Villain*, *Cheer Up, Kid!*.

První zmíněná kategorie *This Is The Movie* shrnuje téma filmu nebo nebo alespoň zmiňuje jeho název. Vyskytuje se na začátku filmu a zpívá ji buď sbor, vedlejší postava či hlas mimo obraz.⁴⁸ Ve filmu *Anastázie* je v tomto duchu vystavěná píseň *A Rumour in St. Petersburg*, kde obyvatelé města sborově zpívají o revoluci, carské rodině Romanovců a o fámách, že by princezna *Anastázie* mohla být naživu. Zároveň se nám představují postavy *Dimitriho* a *Vladimira*, kteří diváka seznamují se svými plány najít *Anastázii* a získat za její nalezení odměnu. Pro porovnání s Disney produkcí uvedu příklad na filmu *Lví král*⁴⁹ (1994), kde hlas mimo obrazovku doprovázen sborem zpívá o nalezení svého místa na cestě v koloběhu života. V obraze sledujeme africká zvířata, která se klaní právě narozenému dědici trůnu, lvíčeti *Simbovi*.

Další kategorií je *I Want*, ve které hlavní postava zpívá samostatně (většinou zvířatům) o svých největších touhách.⁵⁰ *Anastázie* právě opustila sirotčinec a skrz píseň *Journey to the Past* divákovi (a veverkám) sděluje svou největší touhu – touhu po domově a milující rodině. Přeje si rozpomenout se na svou minulost a znovu najít místo, kam patří. Ve filmu *Legenda o Mulan*⁵¹ (1998) hlavní postava, mladá dívka *Mulan* v písni *Reflection* zpívá o přáním být sama sebou.

Následující kategorií je *I'm The Villain*, ve které zpívá padouch a vyjadřuje své niterní potřeby, případně se skrz píseň vysmívá hlavní kladné postavě. Tato píseň většinou následuje po písni *I Want*.⁵² *Rasputin* zpívá o pomstě a nenávisti k *Anastázii*. Kvůli jejímu útěku se jeho kletba nenaplnila, a proto se z černokněžníka stala živá mrtvola, rozpadající se na kusy. Proto musí princeznu najít a až bude jako poslední z Romanovců po smrti, bude kletba konečně dokonána. Pro porovnání s produkcí studia Disney opět uvedu jako příklad film *Lví král*⁵³, kde *Scar* zpívá o sobě jako o

⁴⁸ MCELROY, Justin. [This Is The Movie...] In: Twitter [online]. 18. 5 2020 17:35 [cit. 12. 8. 2021]. Dostupné z: https://twitter.com/j_mcelroy/status/1262406426548297731.

⁴⁹ R. Minkoff, R. Allers. *The Lion King*.

⁵⁰ MCELROY, Justin. [I Want (26 entries)...] In: Twitter [online]. 18. 5 2020 17:38 [cit. 12. 8. 2021]. Dostupné z: https://twitter.com/j_mcelroy/status/1262406740710047747.

⁵¹ T. Bancroft, B. Cook, L. Southerland, D. Rooney. *Mulan*.

⁵² MCELROY, Justin. [I'm The Villain...] In: Twitter [online]. 18. 5 2020 17:38 [cit. 12. 8. 2021]. Dostupné z: https://twitter.com/j_mcelroy/status/1262407185620889603.

⁵³ R. Minkoff, R. Allers. *The Lion King*.

jediném právoplatném králi a všichni, kdo ho nebudou oslavovat a respektovat, skončí špatně.

Poslední kategorií, kterou budu zmiňovat je *Cheer Up, Kid!*⁵⁴, kterou zpívá vedlejší postava doprovázející protagonistu. Téma písně je vždy pozitivní a obvykle je propojena s taneční choreografií. Píseň Learn To Do It zpívají Vladimír s Dimitrim Anastázií, když ji během jejich společné cesty do Paříže učí jména členů královské rodiny či vybranému chování, které jako princezna musí mít. Ve veselém rytmu hudby a v tanečních kracích jí společníci dodávají odvahu a věří, že se Anastázie dokáže všechno jednoduše naučit. V Disney filmu Ariel⁵⁵ (1989) se krab Sebastián snaží přesvědčit mořskou vílu Ariel, že život v moři je lepší než život na souši. Pomocí hravé rybi taneční choreografie ji přemlouvá, aby se nevydávala do nebezpečného světa lidí.

THE DISNEY SONGBOOK TABLE OF ELEMENTS
EVERY SONG OVER 30 SECONDS IN AN ANIMATED DISNEY THEATRICAL FILM, CATEGORIZED

The chart is a grid with 18 columns representing song categories and rows representing individual songs. The categories are: THIS IS THE MOVIE, I'M THE VILLAIN, WE SHOULD BONE, CHEER UP, KID!, THINGS WILL BE OKAY, IT'S DANCING TIME!, LIFE LESSON TIME!, PROBLEMATIC, THE DRUG SONG, HERE'S A ONE NOTE CHARACTER, IT'S MATURE TIME, WE WORK, PACKAGE MOVIES SHORTS, MONTAGE, HERE'S THEIR DEAL, HERE'S OUR DEAL, HERE'S MY DEAL, and I WANT. The chart is filled with colored boxes representing different songs, with arrows pointing to 'The Core Formula (+ I Want)', 'Sometimes good songs', and 'Rarely good songs'.

Obr. 9. MCELROY, Justin. *Cartoon Brew* [online]. [cit. 18.8.2021]. Dostupný na WWW: <https://www.cartoonbrew.com/music/disney-animated-films-contain-exactly-18-different-types-of-song-discuss-192037.html>

Jelikož se stopáže celovečerních filmů pohybuji okolo 80 minut, může být pro dětského diváka náročně udržet pozornost po celou dobu filmu. Proto mohou písně vkládané do jednotlivých částí filmů plnit i funkci jakéhosi zpestření a oddechnutí od samotného děje a mluvených dialogů.

⁵⁴ MCELROY, Justin. [Cheer Up, Kid!...] In: Twitter [online]. 18. 5 2020 17:40 [cit. 12. 8. 2021]. Dostupné z: https://twitter.com/j_mcelroy/status/1262407765781147648.

⁵⁵ *The Little Mermaid* [film]. Režie Ron Clements, John Musker. USA: Walt Disney, 1989.

3.4. Výtvarné zpracování

Animovaný film *Anastázie* je především díky výtvarnému zpracování velmi často pokládán za film z dílny Walt Disney, ale není tomu tak. Právě naopak – snímek vznikl v roce 1997 ve studiu 20thCentury Fox jako konkurenční film k dílům studia Walt Disney, které v té době vládlo (ostatně stejně jako dnes) animovanými muzikálovými velkofilmy. V druhé polovině 20. let šlo zejména o filmy s princeznami, jako byly například *Malá mořská víla*⁵⁶ (1989) nebo *Kráska a zvíře*⁵⁷ (1991). *Anastázie* byla uvedena jako velkorozpočtový film, který měl ukázat, že Walt Disney není jediné studio, které dokáže tvořit celosvětově úspěšné animované celovečerní filmy.⁵⁸

Výtvarné pojetí filmu *Anastázie* nicméně následuje typické výtvarné uchopení a způsob animace studia Walt Disney.

Obr. 10-11. Vlevo; THE DON BLUTH COLLECTION OF ANIMATION; JEN LIBRARY ARCHIVES AND SPECIAL COLLECTIONS; THE SAVANNAH COLLEGE OF ART AND DESIGN. *Character Design References* [online]. [cit. 18.8.2021]. Dostupný na WWW: <https://characterdesignreferences.com/art-of-animation-7/art-of-anastasia-part-1>. Vpravo; *Character Design References* [online]. [cit. 18.8.2021]. Dostupný na WWW: <https://characterdesignreferences.com/art-of-animation-2/beauty-and-the-beast-part-1>

Film je tvořený komplikovanou a časově náročnou technikou ruční kreslené animace. Animace vzniká na animátorském prosvětlovacím stole, na který se pomocí animátorských jehel a kolíků připevní papír nebo

⁵⁶ R. Clements, J. Musker. *The Little Mermaid*.

⁵⁷ *Beauty and the Beast* [film]. Režie Gary Trousdale, Kirk Wise. USA: Walt Disney, 1991.

⁵⁸ „I Regret To Inform You That Anastasia Is Now A Disney Princess.“ [online]. *forbes.com*. 10. 12. 2020 [cit. 29. 6. 2021]. Dostupné z: <https://www.forbes.com/sites/scottmendelson/2020/12/10/i-regret-to-inform-you-that-anastasia-is-now-a-disney-princess/?sh=412e7e88bd37>.

ultrafán (průhledná folie). Na každý papír pak animátor či animátorka kreslí vždy jednu fázi pohybu. Díky prosvětleným papírům jsou vidět již nakreslené fáze, což animátorům usnadňuje představu plynulého pohybu. Při snímání pak zůstane pohyb díky kolíkům na papírech konzistentní. Nasnímané fáze se následně přehrávají rychle za sebou a díky dostatečnému množství jednotlivých obrázků a správnému rozkreslení jednotlivých fází vzniká iluze pohybu.⁵⁹

Na této technice se obvykle podílí velké množství lidí, každý jednotlivec má na starosti určitou část animace. Hlavní animátoři naskicují klíčové fáze pohybu, následně je inbetweener (v překladu mezifázař/ka) doplní o další fáze, aby byl pohyb plynulý a následně se hotová animace vyčistí do jedné čisté kontury, podle které pak koloristé jednotlivé fáze vybarví. Všechny ultrafány či papíry jsou poté skládány na statické pozadí a jeden po druhém snímány trikovou kamerou, neboli frame by frame (snímek po snímku). Touto technologií jsou tvořeny všechny postavy a pohyblivé objekty. Kvůli náročnosti animace se pohyblivé objekty zjednodušují a mimika obličejů, oděvy i vlasy jsou výrazně stylizovány. Jsou vybarveny jednou plnou barvou, doplněny o jednoduché stíny a díky ohraničení plnou konturou se oddělují od pozadí.⁶⁰

Pozadí a veškeré nehybné artefakty se malují zvlášť a jsou přidávány jako statický obrázek pod animační snímání, obvykle ve více plánech. Pozadí jsou malována akvarelem a na rozdíl od postav obsahují širokou škálu sytých i jemnějších tónů barev, stínů a detailů. I když si drží jistou míru stylizace, aby se zcela neodlišovalo od stylizovaných postav, působí díky realistické práci se světlem, stínem a barvou realisticky. Toto výtvarné a animační zpracování je pro studio Walt Disney typické napříč jejich tvorbou, od Sněhurky a sedm trpaslíků⁶¹ (1937) až po Princezna a žabák⁶² (2009).⁶³

⁵⁹ POLÁČEK HUČÍNOVÁ Lenka. Koncept krásy v pohádkách Disney. Magisterská diplomová práce. Olomouc: Filozofická fakulta Univerzity Palackého, Katedra žurnalistiky, 2016.

⁶⁰ „Walt Disney Studios Animation.“ [online]. *justdisney.com*. [cit. 27. 7. 2021]. Dostupné z: <http://www.justdisney.com/animation/animation.html>.

⁶¹ *Snow White and the Seven Dwarfs* [film]. Režie David Hand. USA: Walt Disney, 1937.

⁶² *The Princess and the Frog* [film]. Režie Rom Clements, John Musker. USA: Walt Disney, 2009.

⁶³ POLÁČEK HUČÍNOVÁ Lenka. Koncept krásy v pohádkách Disney. Magisterská diplomová práce. Olomouc: Filozofická fakulta Univerzity Palackého, Katedra žurnalistiky, 2016.

Obr. 12-14. *The Making of 'Anastasia'* [dokumentární film]. Režie Mark Rance. USA, 2006, záběry z filmu

Co se týče samotné animace, je všeobecně zažitý způsob zvaný 12 principů animace, který proslavili legendární animátoři studia Walt Disney Ollie Johnston a Frank Thomas a dodnes jsou tato pravidla základním učivem pro všechny začínající animátory. 12 principů animace jsou Squash and Stretch, Anticipation, Staging, Straight Ahead and Pose to Pose, Follow Through an Overlapping Action, Slow-In and Slow-Out, Arc, Secondary Action, Timing, Exaggeration, Solid Drawings, Appeal.⁶⁴

Výtvarné uchopení postav má stejně jako způsob animace svá specifická pravidla.

Stěžejním rysem napříč všemi kladnými postavami je určitá míra roztomilosti a zobrazení toho, co autoři považují za ideál krásy. Ženy mají kouzelné oči a výrazné rty, muži statná vypracovaná ramena. Jak ženské tak mužské postavy mají jemné oblé rysy, zakulacené velké oči, husté krásné vlasy a štíhlou atletickou postavu (ženy s až nereálně úzkým pasem). Všichni mají běloskvoucí chrup, ať už pocházejí z džungle či ze zámku a i zvoník Quasimodo z filmu *Zvoník od Matky Boží*⁶⁵ by byl býval stejně statný a krásný, kdyby neměl hrb a znetvořený obličej. Pro kladné postavy se používají syté barvy v teplejších odstínech, aby na diváka působily příjemně, hřejivě a důvěryhodně.

Obr. 15. *Anastasia* [film]. Režie Don Bluth, Gary Goldman. USA: 20th Century Fox, 1997, záběr z filmu

⁶⁴ „The 12 Principles Of Animation As Illustrated Through Disney And Disney Pixar Films.“ [online]. *ohmy.disney.com*. 2016 [cit. 27. 7. 2021]. Dostupné z: <https://ohmy.disney.com/movies/2016/07/20/twelve-principles-animation-disney/>.

⁶⁵ *The Hunchback of Notre Dame* [film]. Režie Kirk Wise, Gary Trousdale. USA: Walt Disney, 1996.

Záporné postavy jsou naopak tónované do chladnějších a méně sytých barev a působí tak nepříjemně a nezdravě. Charakteristické jsou pro ně ostře řezané rysy, špičatá brada, výrazný nos, tenké vyvýšené obočí, vychrtlá postava nebo naopak postava až silně obézní. Ženy mívají tmavý stín okolo očí a muži jsou často obdařeni knírkem nebo vousy.⁶⁶

V 90. letech trend 2D kreslené animace vyvrcholil a přicházela řada disneyovských trháků jako *Falešná hra s králíkem Rogerem*⁶⁷, *Malá mořská víla*⁶⁸, *Kráska a zvíře*⁶⁹, *Aladdin*⁷⁰, *Lví král*⁷¹ a začala vznikat řada studií na tvorbu 2D kreslených celovečerních filmů. Turner Feature Animation uvedli na trh svůj první počín *Kočky netančí*⁷², Nickelodeon přišli s filmem *Lumpíci*⁷³ a DreamWorks Animation s *Princem Egyptským*⁷⁴. Ukázalo se však, že ručně kreslené filmy se nemohou rovnat přelomovému úspěchu prvních celovečerních 3D filmů studia Pixar z let 1995–1999. První dva díly *Toy Story: Příběh hraček*⁷⁵ a *Život brouka*⁷⁶ vydělaly každý více než kterýkoliv výše uvedený 2D kreslený film. Následně v roce 2001 přišel *Shrek*⁷⁷ a *Příšerky s.r.o.*⁷⁸, obří úspěch těchto filmů v podstatě ukončil 2D celovečerní animovaný film ve Spojených státech a zanechal současný průmysl celovečerní animace s jednou technikou. Studio Fox Animation

⁶⁶ GREGOR, Lukáš. „Typologie a chování postav v animovaných filmech Walt Disney Company. I. díl, Klasická éra a současná 2D produkce“. 1. vyd. Zlín: VeRBuM, 2011. 90 s.

⁶⁷ *Who Framed Roger Rabbit* [film]. Režie Robert Zemeckis. USA: Walt Disney, 1988.

⁶⁸ R. Clements, J. Musker. *The Little Mermaid*.

⁶⁹ G. Trousdale, Kirk Wise. *Beauty and the Beast*.

⁷⁰ *Aladdin* [film]. Režie Ron Clements, John Musker. USA: Walt Disney, 1992.

⁷¹ R. Minkoff, R. Allers. *The Lion King*.

⁷² *Cats Don't Dance* [film]. Režie Mark Dindal. USA: Turner Feature Animation, 1997.

⁷³ *The Rugrats Movie* [film]. Režie Igor Kovaljov, Norton Virgien. USA: Nickelodeon, 1998.

⁷⁴ *The Prince of Egypt* [film]. Režie Brenda Chapman, Steve Hickner, Simon Wells. USA: DreamWorks Animation, 1998.

⁷⁵ J. Lasseter. *Toy Story*.

⁷⁶ J. Lasseter. *Bug's Life*.

⁷⁷ V. Jenson, A. Adamson. *Shrek*.

⁷⁸ *Monsters, Inc.* [film]. Režie Pete Docter, Lee Unkrich, David Silverman. USA: Pixar, 2001.

Studios bylo uzavřeno v roce 2000 po uvedení druhého celovečerního filmu, Titan A.E.^{79,80}

3.5. Odlišnost Anastázie od tehdejší Walt Disney produkce

Animovaný film Anastázie je jakožto celovečerní animovaný film založen na specifikách, které stanovilo studio Disney již od počátku svých filmů. Tato pravidla byla zmíněna v předchozích kapitolách. Nicméně jsou zde i prvky, které se od tehdejší Disney produkce naopak liší. Jedná se především o portrétování ženy.

Vzorec nalezení princezny pravé lásky a zakončení příběhu svatbou se v Disneyho filmech vyskytuje od Sněhurky⁸¹ (1937), přes Popelku⁸² (1950) a Šípkovou Růženku⁸³ (1959) až k Malé mořské víle⁸⁴ (1976). Ve všech výše zmíněných nachází princezna pravou lásku a tím příběh končí. Chystá se velkolepá svatba a život hlavní hrdinky je považován za naplněný.

Nicméně filmy Pocahontas⁸⁵ (1995) a Legenda o Mulan⁸⁶ (1998) jsou v tomto směru od výše zmíněných filmů značně odlišné. Pocahontas je svobodomyšlná žena, která má svůj vlastní pohled na svět. Odmítne dojednanou svatbu s Kocoumem a zamiluje se do Johna Smithe. Avšak když ji John požádá, aby s ním odjela do Anglie, stejně nabídku nepřijme. Rozhodne se zůstat se svým kmenem a dál udržovat mír.

Mulan má být podle dávné tradice vybrána dohazovačkou, aby byla dokonalou nevěstou – musí být krásná, pracovitá, dochvilná a laskavá.

⁷⁹ *Titan AE*. [film]. Režie Don Bluth, Gary Goldman. USA: Fox Animation Studios, 2000.

⁸⁰ „Don Bluth and Gary Goldman’s ‘Anastasia’ Is 20 Years Old Today“ [online]. *cartoonbrew.com*. 21. 11. 2017 [cit. 28. 6. 2021]. Dostupné z: <https://www.cartoonbrew.com/classic/don-bluth-gary-goldmans-anastasia-20-years-old-today-154858.html>.

⁸¹ D. Hand. *Snow White and the Seven Dwarfs*.

⁸² H. Luske, W. Jackson, C. Geronimi. *Cinderella*.

⁸³ *Sleeping Beauty* [film]. Režie Clyde Geronimi. USA: Walt Disney, 1959.

⁸⁴ R. Clements, J. Musker. *The Little Mermaid*.

⁸⁵ *Pocahontas* [film]. Režie Eric Goldberg, Mike Gabriel. USA: Walt Disney, 1995.

⁸⁶ *Mulan* [film]. Režie Tony Bancroft, Barry Cook, Lynne Southerland, Darrel Rooney. USA: Walt Disney, 1998.

Mulan však odmítne a aby zachránila svého otce, převleče se za muže a narukuje do císařské armády.

Stejně jako Pocahontas a Mulan se Anastázie odlišuje svým aktivním přístupem k dosažení svého cíle. Ať už s Dimitrim nebo bez, je od začátku odhodlaná najít svou rodinu a domov, který ztratila a na který se snažila marně vzpomenout.

Pro další porovnání zde uvedu ještě některá starší díla z produkce Walt Disney. Filmy se Sněhurkou, Popelkou a Růženkou se objevují ve třech poměrně odlišných obdobích a divák by mohl očekávat, že se objeví tři rozdílné pohledy na ženství, jež do jisté míry odrážejí rok, v němž byl každý z filmů uveden do kin. Veškeré odlišnosti mezi nimi jsou však převážně povrchní, stylistické a umělecké. Sněhurka bezpochyby nese rysy Hollywoodské zlaté éry 30. let (ačkoliv je znatelný vliv evropských ilustrací dětských knih), Popelčino ztvárnění – obzvláště v plesových a svatebních šatech – je silně ovlivněno vzhledem Grace Kelly a princezna Růženka ztělesňuje „New Look“ značky Christian Dior díky svému drobnému pasu a šatům se sukni třičtvrtěční délky.⁸⁷ Všechny jsou velmi milé až naivní, půvabné, hudebně založené a nevinné.

Socioložka Lucie Jarkovská se zabývá především genderové socializací. Ve své publikaci popisuje postavení žen v pohádkách, zmiňuje i disneyovskou princeznu Sněhurku:

„Sněhurka je líčena jako hloupá naivní bytost, odkázaná na pomoc muže, který se objeví ve správnou chvíli. Sněhurka je prototypem uvězněné ženy v domácnosti, která nemá, kam by šla, a tak vaří, pere, uklízí a čeká, až se její mužský protějšek, sedm trpaslíků, vrátí z práce mimo domov. [...] Vysvobození princem si zaslouží i proto, že je neskonale krásná i po smrti.“

Co se týče vykreslení ženské postavy Popelky, ani ona se podle Jarkovské nesnaží vynaložit přílišné úsilí na to, aby se vymanila z neustálého ponižování a týrání ve svém vlastním domě. Nepůsobí dojmem odvážné osoby a stejně jako Sněhurka nakonec přijímá vysvobození v podobě muže.⁸⁸ Nicméně výrazný posun ve ztvárnění Popelky se objevil v

⁸⁷ DAVIS, Amy M. Good Girls and Wicked Witches: Changing Representations of Women in Disney's Feature Animation, 1937-2001. Indiana University Press, 2011. JSTOR, www.jstor.org/stable/j.ctt16gzbqk. Accessed 27 July 2021.

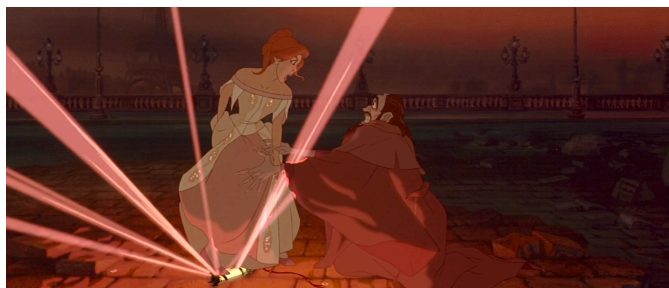
⁸⁸ JARKOVSKÁ, Lucie. Role pohádek a dětské literatury v reprodukci genderových nerovností. Igor Nosál (ed.). In NOSÁL, Igor. Obrazy dětství v dnešní české společnosti. Studie ze sociologie dětství. Brno: Barrister&Principal, 2004. s. 42-52, 10 s. Sociální studia. ISBN 80-86598-80-2.

české filmové verzi *Tři oříšky pro popelku*⁸⁹ (1973): „*Popelka je aktivní, převléká se do mužských šatů, v ledasčem předčí samotného prince.*“⁹⁰

Ve filmu Šípková Růženka šla Růženka do lesa se záměrem trhat lesní plody (aniž by nějaké skutečně natrhala), potká prince, který spěchá na hrad, píchne se do prstu a následně je princem na konci filmu opět probuzena. Růženka si, stejně jako Sněhurka, právo znovu ožít vyslouží svou krásou.⁹¹

V tomto ohledu se Anastázie ve stejnojmenném filmu odlišuje. Ačkoliv nezůstala u znovu nalezené rodiny a místo toho se rozhodla zůstat s Dimitrim, mužem, do kterého se během své cesty zamilovala, jejich vztah však nebyl vykreslen naivním stylem jako výše zmíněné pohádky. Dívka se ihned nevrhla do sňatku s mužem, kterého právě poznala a nekonala se ani žádná velkolepá svatba. Anastázie, s rozčuchanými vlasy a potrhanými šaty po závěrečném soubojem s Rasputinem, odjíždějí s Dimitrim na lodi vstříc nové budoucnosti jako pár, který se bude vzájemně poznávat, aniž by se ihned vrhli do svazku manželského.

Na rozdíl od výše zmíněných princezen působí Anastázie soběstačně, nezávisle a je plně odhodlaná jít si za svým cílem. Nemá tak křehké, jemné a naivní vystupování jako Sněhurka nebo Růženka. I Rasputinovi, ztělesněnému Zlu, se dokázala postavit. Při souboji černokněžníka svalila na zem a svým podpatkem rozdrtila jeho čarounou lucernu. Při následné explozi, při které Rasputin umírá, Anastázie přispěchala za Dimitrim, ležící v bezvědomí na zemi, a schoulila se nad ním ve snaze ochránit ho před případným nebezpečím při výbuchu.

Obr. 16. *Anastasia* [film]. Režie Don Bluth, Gary Goldman. USA: 20th Century Fox, 1997, záběr z filmu

⁸⁹ *Tři oříšky pro popelku* [film]. Režie Václav Vorlíček. Československo, 1973.

⁹⁰ JARKOVSKÁ, Lucie. Role pohádek a dětské literatury v reprodukci genderových nerovností. Igor Nosál (ed.). In NOSÁL, Igor. *Obrazy dětství v dnešní české společnosti. Studie ze sociologie dětství*. Brno: Barrister&Principal, 2004. s. 42-52, 10 s. Sociální studia. ISBN 80-86598-80-2.

⁹¹ JARKOVSKÁ, Lucie. Role pohádek a dětské literatury v reprodukci genderových nerovností. Igor Nosál (ed.). In NOSÁL, Igor. *Obrazy dětství v dnešní české společnosti. Studie ze sociologie dětství*. Brno: Barrister&Principal, 2004. s. 42-52, 10 s. Sociální studia. ISBN 80-86598-80-2.

4. Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo zanalyzovat rozdíl mezi hranou a animovanou verzí filmu *Anastázie*, které byly založené na spekulaci možného přežití Anastázie, nejmladší dcery cara Mikuláše II., v roce 1917. Dospěla jsem k závěru, že *Anastázie* v animované verzi z roku 1997 byla více nezávislá a soběstačná než postava *Anastázie* v hrané verzi z roku 1956. Tato okolnost byla ovlivněna i obdobím, ve kterém byly oba filmy natočeny.

Dále jsem zkoumala specifika, jakými se žánr rodinného filmu řídí. Skrz odborné zdroje jsem zjistila, že žánr rodinného filmu je stavěn převážně podle pravidel, která ve svých filmech užívá studio Walt Disney – romantická linka děje, použití písní, roztomilé zvíře v roli sekundanta a specifické výtvarné zpracování a animace.

V poslední řadě jsem se zaměřila na rozdíl mezi animovaným filmem *Anastázie* a filmy z produkce Disney z téhož i předchozích období. Dospěla jsem k závěru, že disneyovské princezny byly ve filmech do 80. let 20. let mnohem pasivnější a méně soběstačné než princezny z let pozdějších. *Anastázie*, která byla natočena v roce 1997, se po charakterové stránce mnohem více shoduje s disneyovskými princeznami ze stejného období, tedy z 90. let – princezny jsou stejně jako *Anastázie* více aktivní co se týče řízení svého osudu.

5. Seznam použitých pramenů a literatury

Literatura:

- DAVIS, Amy M. *Good Girls and Wicked Witches: Changing Representations of Women in Disney's Feature Animation, 1937-2001*. Indiana University Press, 2011. JSTOR, www.jstor.org/stable/j.ctt16gzbqk. Accessed 27 July 2021.
- DĚCKÁ, Eliška. „*Nástrahy Disneyho zvířátek*“. *Cinepur*. roč. 30, č. 135, s. 75.
- GREGOR, Lukáš. „*Rodinný film jako žánr*“. *Homo Felix*, 2011.
- GREGOR, Lukáš. „*Typologie a chování postav v animovaných filmech Walt Disney Company. I. díl, Klasická éra a současná 2D produkce*“. 1. vyd. Zlín: VeRBuM, 2011. 90 s.
- KUBÍČEK, Jiří. *Úvod do estetiky animace*. Praha: Akademie múzických umění v Praze, Filmová a televizní fakulta, Katedra animované tvorby, 2004. ISBN isbn80-7331-019-8.
- *Rodinná encyklopedie světových dějin: jména, data a události, které utvářely náš svět*. Praha: Reader's Digest Výběr, 2000. ISBN 80-86196-19-4, s. 388n.

Diplomové práce:

- POLÁČEK HUČÍNOVÁ Lenka. *Koncept krásy v pohádkách Disney*. Magisterská diplomová práce. Olomouc: Filozofická fakulta Univerzity Palackého, Katedra žurnalistiky, 2016.

Online zdroje:

- „*Anastasia*“ [online]. *variety.com*. 31. 12. 1955 [cit. 1. 8. 2021]. Dostupné z: <https://variety.com/1955/film/reviews/anastasia-1200418107/>.
- „*Anastasia Romanov*“ [online]. *biography.com*. 27. 4. 2017 [cit. 29. 7. 2021]. Dostupné z: https://www.biography.com/royalty/anastasia-romanov?li_source=LI&li_medium=m2m-rcw-history.
- „*Anastasia: The Mystery Resolved*“ [online]. *washingtonpost.com*. 6. 10. 1994 [cit. 29. 7. 2021]. Dostupné z: <https://www.washingtonpost.com/archive/lifestyle/1994/10/06/anastasia-the-mystery-resolved/f208f264-a141-4f54-8354-934a3005f091/>.

- „Anastasia Russian grand duchess“ [online]. *britannica.com*. 20. 7. 1998 [cit. 29. 7. 2021]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Anastasia-Russian-grand-duchess>.
- „Animals, Animation, and Academia.“ [online]. *blog.animationstudies.org*. 15. 6. 2020 [cit. 28. 6. 2021]. Dostupné z: <http://blog.animationstudies.org/?p=3587>.
- „Compiling History for Masses: The Fall of the Romanov Dynasty“ [online]. *sensesofcinema.com*. 2017 [cit. 1. 8. 2021]. Dostupné z: <https://www.sensesofcinema.com/2017/soviet-cinema/1927-the-fall-of-the-romanov-dynasty-esfir-shub/>.
- „Disney Animated Films Contain Exactly 18 Different Types of Song. Discuss.“ [online]. *cartoonbrew.com*. 19. 5. 2020 [cit. 12. 8. 2021]. Dostupné z: <https://www.cartoonbrew.com/music/disney-animated-films-contain-exactly-18-different-types-of-song-discuss-192037.html>.
- „Don Bluth and Gary Goldman’s ‘Anastasia’ Is 20 Years Old Today“ [online]. *cartoonbrew.com*. 21. 11. 2017 [cit. 1. 8. 2021]. Dostupné z: <https://www.cartoonbrew.com/classic/don-bluth-gary-goldmans-anastasia-20-years-old-today-154858.html>.
- „Filmové žánry – definice, typy, příklady“ [online]. *25fps.cz*. 25. 4. 2007 [cit. 1. 8. 2021]. Dostupné z: http://25fps.cz/2007/filmove-zanry-%E2%80%93-definice-typy-priklady/#_ftn1.
- „I Regret To Inform You That Anastasia Is Now A Disney Princess.“ [online]. *forbes.com*. 10. 12. 2020 [cit. 29. 6. 2021]. Dostupné z: <https://www.forbes.com/sites/scottmendelson/2020/12/10/i-regret-to-inform-you-that-anastasia-is-now-a-disney-princess/?sh=412e7e88bd37>
- „Lenin: Cesta k moci“ [online]. *ceskatelevize.cz*. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11900794557-lenin-cesta-k-moci/21738256385/>.
- MCELROY, Justin. [nobody: me: in the history of disney...] In: Twitter [online]. 18. 5 2020 17:34 [cit. 12. 8. 2021]. Dostupné z: https://twitter.com/j_mcelroy/status/1262406208532516865.
- MCELROY, Justin. [This Is The Movie...] In: Twitter [online]. 18. 5 2020 17:35 [cit. 12. 8. 2021]. Dostupné z: https://twitter.com/j_mcelroy/status/1262406426548297731.

- MCELROY, Justin. [I Want (26 entries)...] In: Twitter [online]. 18. 5 2020 17:38 [cit. 12. 8. 2021]. Dostupné z: https://twitter.com/j_mcelroy/status/1262406740710047747.
- MCELROY, Justin. [I'm The Villain...] In: Twitter [online]. 18. 5 2020 17:38 [cit. 12. 8. 2021]. Dostupné z: https://twitter.com/j_mcelroy/status/1262407185620889603.
- MCELROY, Justin. [Cheer Up, Kid!...] In: Twitter [online]. 18. 5 2020 17:40 [cit. 12. 8. 2021]. Dostupné z: https://twitter.com/j_mcelroy/status/1262407765781147648.
- „Rasputin“ [online]. *biography.com*. 27. 4. 2017 [cit. 10. 8. 2021]. Dostupné z: <https://www.biography.com/political-figure/rasputin>.
- „Romanov Family“ [online]. *history.com*. 21. 9. 2017 [cit. 29. 7. 2021]. Dostupné z: <https://www.history.com/topics/russia/romanov-family>.
- „The 12 Principles Of Animation As Illustrated Through Disney And Disney Pixar Films.“ [online]. *ohmy.disney.com*. 2016 [cit. 27. 7. 2021]. Dostupné z: <https://ohmy.disney.com/movies/2016/07/20/twelve-principles-animation-disney/>.
- „The Fall of the Romanov Dynasty“ [online]. *idfa.nl*. Dostupné z: <https://www.idfa.nl/en/film/25c94ae7-18e6-44be-b7a4-378ce680efd9/the-fall-of-the-romanov-dynasty>.
- „The Real Reason Phineas And Ferb Included A Platypus In The Show“ [online]. *Looper.com*. 14. 4. 2021 [cit. 1. 8. 2021]. Dostupné z: <https://www.looper.com/382515/the-real-reason-phineas-and-ferb-included-a-platypus-in-the-show/>.
- „Walt Disney Studios Animation.“ [online]. *justdisney.com*. [cit. 27. 7. 2021]. Dostupné z: <http://www.justdisney.com/animation/animation.html>.

Citované filmy:

- *101 Dalmatians* [film]. Režie Hamilton Luske, Wolfgang Reitherman, Clyde Geromini. USA: Walt Disney, 1996.
- *Aladdin* [film]. Režie Ron Clements, John Musker. USA: Walt Disney, 1992.
- *Anastasia* [film]. Režie Anatole Litvak. USA: 20th Century Fox, 1956.
- *Anastasia* [film]. Režie Don Bluth, Gary Goldman. USA: 20th Century Fox, 1997.

- *Beauty and the Beast* [film]. Režie Gary Trousdale, Kirk Wise. USA: Walt Disney, 1991.
- *Bug's Life* [film]. Režie John Lasseter. USA: Pixar, 1998.
- *Cats Don't Dance* [film]. Režie Mark Dindal. USA: Turner Feature Animation, 1997.
- *Cinderella* [film]. Režie Hamilton Luske, Wilfred Jackson, Clyde Geronimi. USA: Walt Disney, 1950.
- *Dinosaur* [film]. Režie Eric Leighton, Ralph Zondag. USA: Walt Disney, 2000.
- *Finding Nemo* [film]. Režie Andrew Stanton. USA: Pixar, 2004.
- *Frozen* [film]. Režie Jennifer Lee, Chris Buck. USA: Walt Disney, 2013.
- *Harry Potter and the Philosopher's Stone* [film]. Režie Chris Columbus. USA: Warner Bros., 2001.
- *Kung Fu Panda* [film]. Režie John Stevenson, Mark Osborne. USA: Dream Works, 2008.
- *Monsters, Inc.* [film]. Režie Pete Docter, Lee Unkrich, David Silverman. USA: Pixar, 2001.
- *Mulan* [film]. Režie Tony Bancroft, Barry Cook, Lynne Southerland, Darrel Rooney. USA: Walt Disney, 1998.
- *Phineas and Ferb* [TV seriál]. Tvůrci: Dan Povenmire – Jeff „Swampy“ Marsh. USA: ABS. 2007–2015.
- *Pocahontas* [film]. Režie Eric Goldberg, Mike Gabriel. USA: Walt Disney, 1995.
- *Rossiya Nikolaya II i Lev Tolstoj* [film]. Režie Esfir Shub. Russia: Sovkino, 1928.
- *Shrek* [film]. Režie Vicky Jenson, Andrew Adamson. USA: Dream Works, 2001.
- *Sleeping Beauty* [film]. Režie Clyde Geronimi. USA: Walt Disney, 1959
- *Snow White and the Seven Dwarfs* [film]. Režie David Hand. USA: Walt Disney, 1937.
- *Tangled* [film]. Režie Byron Howard, Nathan Greno. USA: Walt Disney, 2010.
- *Titan AE.* [film]. Režie Don Bluth, Gary Goldman. USA: Fox Animation Studios, 2000.
- *Toy Story* [film]. Režie John Lasseter. USA: Pixar, 1994.
- *The Fall of the Romanov Dynasty* [film]. Režie Esfir Shub. Russia: Sovkino, 1927.

- *The Hunchback of Notre Dame* [film]. Režie Kirk Wise, Gary Trousdale. USA: Walt Disney, 1996.
- *The Lion King* [film]. Režie Rob Minkoff, Roger Allers. USA: Walt Disney, 1994.
- *The Little Mermaid* [film]. Režie Ron Clements, John Musker. USA: Walt Disney, 1989.
- *The Prince of Egypt* [film]. Režie Brenda Chapman, Steve Hickner, Simon Wells. USA: DreamWorks Animation, 1998.
- *The Princess and the Frog* [film]. Režie Ron Clements, John Musker. USA: Walt Disney, 2009.
- *The Rugrats Movie* [film]. Režie Igor Kovaljov, Norton Virgien. USA: Nickelodeon, 1998.
- *Tři oříšky pro popelku* [film]. Režie Václav Vorlíček. Československo, 1973.
- *Velikij puť* [film]. Režie Esfir Shub. Russia: Sovkino, 1927.
- *Who Framed Roger Rabbit* [film]. Režie Robert Zemeckis. USA: Walt Disney, 1988.

6. Seznam použitých obrázků

- Obr. 1-2. *The Fall of the Romanov Dynasty* [film]. Režie Esfir Shub. Russia: Sovkino, 1927, záběry z filmu
- Obr. 3. *Anastasia* [film]. Režie Anatole Litvak. USA: 20th Century Fox, 1956, záběr z filmu
- *Anastasia* [film]. Režie Don Bluth, Gary Goldman. USA: 20th Century Fox, 1997, záběr z filmu
- Obr. 5-6. Vlevo; *Anastasia* [film]. Režie Don Bluth, Gary Goldman. USA: 20th Century Fox, 1997, záběr z filmu. Vpravo; Grigori Yefimovich Rasputin
- Obr. 7-8. *Anastasia* [film]. Režie Don Bluth, Gary Goldman. USA: 20th Century Fox, 1997, záběry z filmu
- Obr. 9. MCELROY, Justin. *Cartoon Brew* [online]. [cit. 18.8.2021]. Dostupný na WWW: <https://www.cartoonbrew.com/music/disney-animated-films-contain-exactly-18-different-types-of-song-discuss-192037.html>

- Obr. 10-11. Vlevo; THE DON BLUTH COLLECTION OF ANIMATION; JEN LIBRARY ARCHIVES AND SPECIAL COLLECTIONS; THE SAVANNAH COLLEGE OF ART AND DESIGN. *Character Design References* [online]. [cit. 18.8.2021]. Dostupný na WWW: <https://characterdesignreferences.com/art-of-animation-7/art-of-anastasia-part-1>. Vpravo; *Character Design References* [online]. [cit. 18.8.2021]. Dostupný na WWW: <https://characterdesignreferences.com/art-of-animation-2/beauty-and-the-beast-part-1>
- Obr. 12-14. *The Making of 'Anastasia'* [dokumentární film]. Režie Mark Rance. USA, 2006, záběry z filmu
- Obr. 15. *Anastasia* [film]. Režie Don Bluth, Gary Goldman. USA: 20th Century Fox, 1997, záběr z filmu
- Obr. 16. *Anastasia* [film]. Režie Don Bluth, Gary Goldman. USA: 20th Century Fox, 1997, záběr z filmu